

Datovou zprávou

Ke zn. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/41

K č. j. SBS 52792/2021

Odvolatelé:

- 1. Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.**, IČO: 49454544, sídlem Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín
- 2. Obec Ostrovánky**, sídlem Ostrovánky č. p. 1, 696 31 Bukovany, IČO: 00636827
- 4. Město Vracov**, sídlem náměstí Míru 202, 696 42 Vracov, IČO: 00285498
- 6. Obec Vnorovy**, sídlem Hlavní 750, 696 61 Vnorovy, IČO: 00285480
- 7. Obec Dolní Bojanovice**, sídlem Hlavní 383, 696 17 Dolní Bojanovice, IČO: 00284858
- 8. Obec Čejč**, sídlem Brněnská 430, 696 14 Čejč, IČO: 00284815
- 10. Město Veselí nad Moravou**, sídlem tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou, IČO: 00285455
- 11. Obec Starý Poddvorov**, sídlem Starý Poddvorov 230, 696 16 Starý Poddvorov, IČO: 00285293
- 12. Obec Skoronice**, sídlem Skoronice 102, 696 41 Skoronice, IČO: 00488534
- 13. Obec Moravský Písek**, sídlem Velkomoravská 1, 696 85 Moravský Písek, IČO: 00285137
- 14. Obec Mutěnice**, sídlem Masarykova 200, 696 11 Mutěnice, IČO: 00285145
- 15. Město Kyjov**, sídlem Masarykovo náměstí 30/1, 697 01 Kyjov, IČO: 00285030
- 16. Obec Vlkoš**, sídlem Vlkoš č. p. 95, 696 41 Vlkoš, IČO: 00285471
- 17. Obec Archlebov**, sídlem Archlebov č. p. 2, 696 33 Archlebov, IČO: 00284751
- 18. Město Hodonín**, sídlem Masarykovo náměstí 53/1, 695 01 Hodonín, IČO: 00284891
- 19. Obec Karlín**, sídlem Karlín 60, 696 14 Čejč, IČO: 00488470
- 20. Obec Hrušky**, sídlem U zbrojnice 100, 691 56 Hrušky, IČO: 00283185
- 23. Obec Šardice**, sídlem Šardice 601, 696 13 Šardice, IČO: 00285374

Právně zastoupeni:

Frank Bold Advokáti, s.r.o., IČO: 28359640, sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, ID DS: auwd5w7

Vyjádření k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu

Příloha:

- *Vyjádření k prameništi Polešovice ze dne 1. 10. 2020, č. j. 511/795/2020*

I.

Český báňský úřad (dále „ČBÚ“) vydal dne 20. 12. 2021 pod č. j. SBS 52792/2021 oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu, a to do 15. 2. 2022.

Odvolatelé této možnosti využívají a podávají následující vyjádření.

II.

1. Povinnost zohlednit Znalecký posudek RNDr. Pavla Burdy a § 3 správního řádu

V důsledku rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2020, č. j. 31 A 112/2020-404 žadatel do spisu doplnil některé podklady, ke kterým se odvolatelé v dalších bodech vyjadřují. Předně však upozorňují na **podklad doplněný z jejich strany podáním ze dne 4. 8. 2021**, který je ČBÚ povinen při svém novém posouzení odvolání a doplněných podkladů ze strany žadatele řádně zohlednit.

Jedná se o Znalecký posudek č. 13 – 1/20 ze dne 29. 12. 2020, zpracovaný RNDr. Pavlem Burdou, nazvaný jako *Jímací území Bzenec – komplex – posouzení vlivu projektované těžby štěrkopísků v lokalitě Uherský Ostroh na zdroj pitné vody* (dále „**Znalecký posudek Burdy**“). Ve Znaleckém posudku Burdy jsou kriticky zhodnoceny dostupné geologické a hydrogeologické materiály, o které se žadatel při podání žádosti o stanovení dobývacího prostoru opírá a na základě nich se tak snaží záměr prosadit. V závěru Znaleckého posudku Burdy je zodpovězeno sedm otázek, jejichž odpovědi jsou dle odvolatelů klíčové pro posouzení odvolání, resp. předmětné žádosti o stanovení dobývacího prostoru.

Znalecký posudek Burdy byl zpracován jako reakce na rozsudek soudu, ze kterého plyne, že soud při svém hodnocení vycházel de facto pouze ze znaleckého posudku prof. Ing. RNDr. Ivana Landy, Dr.Sc. (dále „**Znalecký posudek Landy**“), a to především z důvodu, že pouze tento materiál měl váhu znaleckého posudku. Znalecký posudek Landy byl tak výrazně upřednostněn před dalšími odbornými materiály, předloženými odvolateli. **Odvolatelé však mají za to, že argumentace v těchto odborných materiálech musí být při novém posouzení rovněž zohledněna a musí k ní být brán přinejmenším stejný zřetel jako ke Znaleckému posudku Landy.**

Soud v bodě 71. rozsudku výslovně uvedl, že „*vyhodnocení vlivu těžby štěrkopísku na zdroj vody Bzenec – komplex je otázkou odbornou. Ani Obvodní báňský úřad, ani žalovaný, ani soud si o této otázce nemohou učinit úsudek vlastní.*“ Je tedy zřejmé, že ČBÚ musí posoudit argumentaci z obou znaleckých posudků a dostát povinnosti zjistit skutkový stav v souladu s požadavky zásady materiální pravdy podle § 3 správního řádu.

Obecně platí, že *Nesouhlasí-li správní orgán se závěry znaleckého posudku předloženého účastníkem řízení, musí v rozhodnutí dostatečným a srozumitelným způsobem vyložit, jakých závěrů se to konkrétně týká a z jakých důvodů. Oproti závěrům vyplývajícím ze znaleckého posudku musí správní orgán také položit své vlastní dostatečně konkrétní závěry, a to případně i za pomoci jiného znaleckého posudku* (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2007, č. j. 30 Ca 258/2005-37) (zvýrazněno odvolateli).

Současně platí, že *pokud se ve správním řízení objevují posudky dva (nebo více), a tyto posudky jsou vzájemně rozporné, není možné, aby správní orgán vystačil s posudkem, který si opatřil sám, aniž by se s případnými rozpory vypořádal. To platí tím spíše, že těmto posudkům je přiznána stejná důkazní síla* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 206/2014-48) (zvýrazněno odvolateli).

Soud v rozsudku uvádí, že pro posouzení věci **jsou klíčovou otázkou vstupní data**, která v zásadě rozhodují o končených závěrech (bod 73. rozsudku), a v této souvislosti dále uvádí, že v roce 1983 byl v dané lokalitě proveden nejrozsáhlejší průzkum, jehož výsledky nebyly doposud žádným jiným průzkumem

zpochybněny, a proto z nich lze dle soudu nadále vycházet. Vstupní data jsou přitom obsažena již v materiálech, na základě kterých bylo vydáno stanovisko EIA.

Odvolatelé však tato předložená vstupní data podkladů EIA rozporují mj. i proto, že podklady EIA podstatné charakteristiky hydrogeologických poměrů oblasti vodního zdroje Bzenec komplex a zamýšlené štěrkovny, zjištěné průzkumem 1983, popírají. Dále v této souvislosti odvolatelé upozorňují rovněž na kapitulu Znaleckého posudku Burdy 2.2 *Klimatické změny v oblasti vodního zdroje Bzenec – komplex* a její podkapitulu 2.2.5 *Shrnutí podkladů k vývoji klimatu*. V těchto kapitolách je podrobně popsáno, že od 80. let ke klimatickým změnám dochází, a že je proto třeba je při posouzení záměru, resp. vstupních dat, rovněž zohlednit: **„Vzhledem k probíhající klimatické změně není možné pouze automaticky a nekriticky přejímat závěry hydrogeologických zpráv sepsaných před několika desetiletími (Kouřil 1970, Taraba 1971, Vacek 1983, Malý 1990). Výroky o hydrogeologické funkci a zejména množství zásob i směrů proudění podzemní vody v oblasti vodního zdroje a projektované štěrkovny je potřeba vážit optikou dnešních dní, s využitím nově dostupných dat¹ - a proto pečlivě odvozovat přímo ze současných a opakovaných terénních měření. Tento přístup umožňují data monitoringu archivovaná v odborných zprávách u společnosti Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. (fotodokumentace, měřené řady úrovní hladin podzemní vody i hladiny v Nové Moravě, registrované množství odběrů podzemní vody i vybrané údaje chemismu).“**

Odvolatelé zdůrazňují, že těmito „současným a opakovaným terénním měřením“ odpovídají všechna jejich předložená odborná vyjádření a vychází z nich rovněž Znalecký posudek Burdy. Z těchto odborných vyjádření přitom ve vztahu k zamýšlené těžbě vyplývají **značná rizika** pro danou lokalitu (která je svou hydrogeologickou charakteristikou unikátní a nelze ji v žádném případě automaticky srovnávat s jinými lokalitami, jak to žadatel neustále činí).

Vstupní data, ze kterých Znalecký posudek Landy vychází, jsou **nedostatečná**, když mj. nezohledňují klimatické změny (na rozdíl od Znaleckého posudku Burdy, který se jimi od roku 1961 do roku 2019 zabývá). Popisované hydrogeologické poměry vodního zdroje Bzenec komplex ve Znaleckém posudku Landy jsou zkrácené a nepřesné, a proto nelze přihlížet ani k jím uvedenému vyhodnocení rizik.

ČBÚ má povinnost v souladu s § 3 správního řádu hydrogeologické poměry v území řádně prověřit, resp. prověření (ideálně nezávislou institucí) zajistit.

Ostatně od samotného procesu EIA (proběhlého v letech 2013-2015) uplynulo již dlouhé období (zhruba sedm let), tudíž i z tohoto důvodu **má ČBÚ povinnost skutkový stav zjištěný v procesu EIA, potažmo hydrogeologické poměry v území, řádně prověřit**. To platí tím spíše, když odvolatelé odkazují na závěry Znaleckého posudku Burdy, které jsou protichůdné se závěry Znaleckého posudku Landy. Tato povinnost vyplývá i z judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2019, č. j. 4 As 202/2019-87, ve kterém soud uvedl, že „V této souvislosti je třeba korigovat názor krajského soudu, že při přezkumu procesu EIA je třeba v posuzované věci vycházet ze skutkového stavu v roce 2011 a 2012, tj. v době, kdy proces EIA probíhal. Jak bylo výše předesláno, podle § 75 odst. 1 s. ř. s. je totiž v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu rozhodný skutkový stav, který zde byl v době rozhodování žalovaného. **Pokud pak mezi dobou, kdy proběhl proces EIA, a dobou, kdy správní orgány rozhodují v navazujícím řízení, uplyne delší doba, může se stát, že dojde k podstatné změně okolností, která bude mít za následek nutnost doplnit skutkový stav zjištěný v procesu EIA, popř. některé závěry přehodnotit.**“ (zvýrazněno odvolateli).

---

¹ Nově dostupnými daty jsou zde myšleny informace předložené ve vyjádřeních Datel - Uhlík a rovněž informace ze zpráv modelování Uhlík, Zeman, 2015, 2016 a 2018.

Odvolatelé kromě toho, že předložili Znalecký posudek Burdy a žádají ČBÚ o jeho řádné zohlednění v tomto pokračujícím řízení, odkazují ve vztahu k odborně-věcné argumentaci na bod 5. a 6. tohoto vyjádření, ve kterých se podrobně vyjadřují k některým doplněným tvrzením žadatele a k doplnění Znaleckého posudku Landy.

2. Nepřezkoumatelnost sdělení Ministerstva životního prostředí

Soud dále v rozsudku mj. uvádí, že na nově namítané skutečnosti – změna klimatických podmínek či aktualizace Státní politiky životního prostředí – ČBÚ ani OBÚ nereaguje, což podle něj způsobilo nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ČBÚ. ČBÚ proto v pokračujícím řízení požádal Ministerstvo životního prostředí o vyjádření se k těmto skutečnostem, resp. zda nově namítané skutečnosti mohou zásadním způsobem ovlivnit závěry obsažené ve vydaném stanovisku EIA. Ministerstvo vydalo k této žádosti dne 25. 11. 2021 pod č. j. MZP/2021/710/5641 sdělení, jež je svou povahou fakticky doplněním odůvodnění stanoviska EIA.

Ministerstvo předně konstatuje, že zákonnost stanoviska EIA se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání a že pokud jde o změny v území, ty mohou být posuzovány až v rámci případného hodnocení, zda je možné prodloužit platnost stanoviska EIA, a odkazuje obecně na dobu platnosti závazného stanoviska EIA, která je 7 let.

Ministerstvo pak na základě tohoto východiska dochází k závěru, že *„odvolatelem uváděné klimatické změny nemohou mít vliv na závěry stanoviska EIA“* a dále na str. 3-5 cituje některé pasáže ze Znaleckého posudku Landy i Znaleckého posudku Burdy, bez svých bližších úvah či odůvodnění. Dále pak na str. 5 uvádí, že *„Je zřejmé, že ke změnám charakteristik území po roce 2015 nepochybně došlo a i nadále docházet bude, nicméně ve vztahu ke stanovisku EIA není relevantní jakékoliv změny v dotčeném území hodnotit, protože takové hodnocení je předmětem až případného prodloužení platnosti stanoviska EIA.“*

Odvolatelé s tímto závěrem nesouhlasí a odkazují na výše uvedený judikát na konci bodu 1. tohoto vyjádření, tedy že je potřeba zohlednit i dobu mezi procesem EIA a navazujícím řízením kvůli možné podstatné změně okolností, kterou odvolatelé od počátku tvrdí a toto jejich tvrzení je Znaleckým posudkem Burdy prokázáno (viz bod 1. a 5. tohoto vyjádření). Jinými slovy není pravda, jak ministerstvo tvrdí, že zohlednit změny v území lze pouze při posuzování prodloužení platnosti stanoviska EIA.

Odvolatelé odkazují také na nedávný rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2021 č. j. 1 As 236/2018-86, který názor ministerstva vyvrací: *„Za obecně správný je proto nutno považovat závěr krajského soudu, podle kterého může být stanovisko EIA relevantním odborným podkladem pouze tehdy, pokud jsou jeho východiska i závěry aktuální a odrážejí stav životního prostředí v místě zamýšleného záměru v reálném čase.“* (zvýrazněno odvolateli).

Ke Státní politice životního prostředí České republiky ministerstvo pouze stručně uvádí, že jelikož záměr *„neznamená žádné ohrožení zdrojů podzemních vod“*, tak z tohoto důvodu nemůže být záměr ani s touto Státní politikou životního prostředí ČR v rozporu. **Odvolatelé s tímto hodnocením rovněž nesouhlasí a považují jej za neodůvodněné, tudíž nepřezkoumatelné.** Ministerstvo rezignovalo na jakékoliv zdůvodnění, proč záměr podle něj neznamená žádné ohrožení zdrojů podzemních vod. Ministerstvo vůbec nezohlednilo Znalecký posudek Burdy, z něž vyplývá opačný závěr, byť jej v době vydání zpracování sdělení již mělo k dispozici.

K řádnému zhodnocení, zda nově namítané skutečnosti mohou zásadním způsobem ovlivnit závěry obsažené ve vydaném stanovisku EIA, proto ze strany ministerstva nedošlo. Sdělení ministerstva, jež povahou odpovídá doplnění odůvodnění stanoviska EIA, je nedostatečné a nepřezkoumatelné.

3. Nezákonost závazného stanoviska Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 3. 9. 2021, č. j. KUZL 60553/2021

Soud v rozsudku dále uvedl, že napadené rozhodnutí ČBÚ je nezákonné z důvodu, že bylo vydáno na základě nepřezkoumatelných podkladů – závazného stanoviska stavebního úřadu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1560/2016 a závazného stanoviska Krajského úřadu Zlínského kraje (dále „KÚ ZK“) ze dne 10. 6. 2019, č. j. KUZL 33883/2019, vydaného na základě přezkumného řízení. Konkrétně tato stanoviska neobsahovala posouzení souladu záměru se Zásadami územního rozvoje Zlínského kraje (dále „ZUR“), Politikou územního rozvoje (dále „PUR“) a s cíli a úkoly územního plánování. ČBÚ proto vyzval KÚ ZK k posouzení a vyjádření, popř. doplnění jeho původního závazného stanoviska.

KÚ ZK vydal dne 3. 9. 2021 pod č. j. KUZL 60553/2021 závazné stanovisko, kterým změnil závazné stanovisko stavebního úřadu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1560/2016 tak, že závaznou část závazného stanoviska doplňuje o text „za splnění podmínky: Hornická činnost (otvírka, příprava a dobývání výhradního ložiska) dle zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, nebude prováděna v území koridoru územní rezervy pro průplavní spojení D-O-L vymezeném v účinné územně plánovací dokumentaci.“ **Se závazným stanoviskem KÚ ZK odvolatelé nesouhlasí.**

Odvolatelé se nejprve vyjadřují **k procesní stránce věci**. Analogicky odkazují na § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, ke kterému komentářová literatura² uvádí, že „změnit rozhodnutí nelze vždy a za každých okolností. V prvním případě, kdy nelze provést změnu rozhodnutí, jde o to, že účastníkovi, **jemuž je ukládána povinnost, by hrozila újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se**. Tím se zamezuje vydávání překvapivých rozhodnutí, vůči kterým by účastník nemohl brojit řádnými opravnými prostředky. Odvolací správní orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí tak, že účastníkovi řízení „vezme jeden stupeň“.“

V daném případě došlo k vydání nového závazného stanoviska (původní závazné stanovisko stavebního úřadu ve spojitosti s původním závazným stanoviskem KÚ ZK bylo změněno a doplněno o rozsáhlé odůvodnění). Jelikož byl tento úkon učiněn až v rámci odvolacího řízení, tedy po odvolání odvolatelů, jejichž argumenty mířily ještě proti původnímu závaznému stanovisku stavebního úřadu a původnímu závaznému stanovisku KÚ ZK, **odvolatelé doposud neměli možnost se v rámci odvolacího řízení domáhat přezkumu nového (změněného) závazného stanoviska KÚ ZK. Z tohoto důvodu odvolatelé uplatňují námitku nezákonnosti tohoto závazného stanoviska nyní a žádají o jeho přezkum**. Mají totiž za to, že aby byla jejich procesní práva zachována, je ČBÚ přinejmenším povinen iniciovat ještě i v této fázi řízení přezkum tohoto závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 7 správního řádu u nadřízeného dotčeného orgánu, kterým je Ministerstvo pro místní rozvoj, a za tímto účelem řízení přerušit.

Odvolatelé se dále vyjadřují **k hmotněprávní stránce věci**. Závazné stanovisko KÚ ZK je nezákonné, jelikož **nerespektuje nadřazenou územně plánovací dokumentaci**. Dobývací prostor je plánován v místě, ve kterém je vymezeno průplavní spojení D – O – L. V ZUR se k tomu (na str. 22) uvádí, že „(68) ZÚR stanovují na území kraje jako **územní rezervu** v souladu s PÚR ČR průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe, území speciálních zájmů, vymezené koridorem průplavního spojení D - O - L v trase Bezměřov – Kroměříž – Otrokovice – Uherské Hradiště – Uherský Ostroh, který je uveden v kap. 8.2 a graficky zobrazený ve výkresu A.2.

---

² POTĚŠIL, Lukáš. § 90 (Rozhodnutí odvolacího správního orgánu). In: POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David, RIEGL, Filip, MAREK, David. Správní řád. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 505

(69) Pro plánování a využívání území průplavního spojení D - O - L se stanovuje dodržování těchto zásad pro rozhodování o změnách v území a tyto úkoly pro územní plánování: respektovat průplavní spojení Dunaj – Odra - Labe do rozhodnutí vlády o dalším postupu a zajistit územní ochranu území speciálních zájmů na úrovni ÚPD dotčených obcí.“

KÚ ZK požadavky ZUR obešel tím, že ve výrokové části závazného stanoviska stanovil výše citovanou podmínku, tedy že se ve vymezené územní rezervě hornická činnost nebude provádět, navzdory tomu, že se koridor územní rezervy DV 118 a plocha záměru překrývají v pásu cca 70 x 700 m. **Odvolatelé mají za to, že taková podmínka je nezákonná a obchází závaznou územně plánovací dokumentaci.** KÚ ZK je povinen posuzovat záměr v celém jeho rozsahu a posoudit, zda je v podobě, v jaké je zamýšlen, přípustný či nepřípustný **jako celek.**

Kromě toho výrok KÚ ZK fakticky znamená, že všechna ostatní činnost, která nespadá pod pojem „hornická činnost“, je přípustná, což odporuje zákonu, konkrétně § 23b odst. 4 stavebního zákona, ve kterém je stanoveno, že *ve územní rezervě jsou zakázány změny v území, které by mohly stanovené využití podstatně ztížit nebo znemožnit.*

KÚ ZK se dále nevypořádává s dalšími požadavky obsaženými v PUR. Konkrétně jde o:

- **čl. 16** - *Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR – záměr není řešen komplexně, nýbrž jednostranně, je-li prosazován bez prověření v územně plánovací dokumentaci a mimo územně plánovací činnost, nejsou-li zvažovány možné důsledky pro udržitelný rozvoj území, protože záměr nebyl v územně plánovací dokumentaci prověřen. Sporné je i naplnění požadavku „hledání řešení ve spolupráci s obyvateli území a jeho uživateli“ – dokladem spornosti naplnění tohoto požadavku jsou i dvě petice „NE ohrožení pitné vody pro 140.000 lidí“ a petice „NE! Ohrožení vodního zdroje pitné vody pro Hodonínsko“ s cca 25.000 signatáři, adresované Senátu a Poslanecké sněmovně spolu s nesouhlasnými usneseními zastupitelstev více než 50 obcí potenciálně dotčených riziky vyplývajícími z navrženého záměru, navržený záměr nepředstavuje komplexní řešení, jelikož (jak bylo uvedeno i výše) koliduje s koridorem územní rezervy pro průplavní spojení D – O – L,*

- **čl. 25** - *Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístění staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako*

alternativy k umělé akumulaci vod – záměr je situován v aktivní zóně záplavového území vodního roku Morava, v záplavovém území Q20 a Q100, v CHOPAV Kvartér řeky Moravy, ochranném pásmu II.b vodního zdroje Bzenec komplex, odkrytí hladiny podzemní vody v tomto území představuje při povodňových stavech ohrožení zdroje pitné vody kontaminací podzemních vod vodami povodně obsahující velké množství neznámých rizikových látek. Na základě konstantně tvrzených argumentů odvolatelů, potvrzených Znaleckým posudkem, záměr představuje reálné riziko.

Záměr dále není v souladu s PUR, jelikož dotčené území spadá do vymezené OS11 Rozvojové osy Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR/Slovensko (-Bratislava) (čl. 61 PUR), v rámci které jsou zvýšené požadavky na změny v území (čl. 33 PUR). Dle čl. 34 PUR je pak nutno *vytvářet, udržovat a koordinovat územní připravenost na zvýšené požadavky změn v území a při respektování republikových priorit územního plánování umožňovat odpovídající využívání území a zachování jeho hodnot*. Záměr není koordinován s dalšími požadavky na dotčené území v této rozvojové ose.

Dále KÚ ZK opakovaně v závazném stanovisku odkazuje na „Odborné vyjádření ČGS z 10. 8. 2021“, kterému přikládá velký důraz a ze kterého dovozuje, že záměr splňuje požadavek v čl. 64 ZUR a že je tedy v souladu s úkolem pro územní plánování. **Odvolatelé namítají, že tento podklad není ve spise k dispozici, a proto se k němu nemohou kvalifikovaně vyjádřit.** A dále, že tedy ani není zřejmé, jaký odbor České geologické služby (dále „ČGS“) podklad vydal. Může jít totiž o stanovisko geologů z odboru geologie, které se nemusí shodovat již s dříve vydanými stanovisky hydrogeologů z odboru hydrogeologie, na která odvolatelé již několikrát ve svých podáních upozorňovali.

K limitům záplavového území Q100, aktivní zóně záplavového území, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a ochranného pásma vodního zdroje II.b Bzenec komplex KÚ ZK pouze odkazuje na již vydaná stanoviska dotčených orgánů, které se záměrem s ohledem na tyto limity nemají problém. Dle odvolatelů je takové posouzení záměru z hlediska výše uvedených limitů ze strany KÚ ZK nedostatečné a nepřezkoumatelné, když k tomu neuvedl žádné své bližší odůvodnění.

Odvolatelé dále namítají, že záměr je **v rozporu s charakterem daného nezastavěného území** a nesouhlasí s posouzením této otázky KÚ ZK. KÚ ZK vychází z části jediné věty odůvodnění platného územního plánu: „*krajinný prostor Ostrožska charakterizován jako „krajina s vysokým podílem povrchových vod“...“*. Dále odkazuje na dokument Krajinný ráz Zlínského kraje, ve kterém se uvádí, že „*dominantou krajiny jsou velká jezera vzniklá těžbou štěrku*.“ Pouze z těchto vět KÚ ZK dovozuje, že záměr charakter území nenaruší.

Odvolatelé namítají, že KÚ ZK neposuzuje záměr jako takový, ale posuzuje až potenciální stav, kdy bude hornická činnost ukončena, což však může reálně nastat až za několik desítek let a je otázka, o jaký stav půjde, resp. jakým způsobem rekultivace daného území proběhne. Žádné konkrétní plány rekultivace doposud nebyly navrženy, natož schváleny. KÚ ZK si pak opět ve prospěch žadatele „vypomáhá“ argumentací skrze stanoviska EIA, což je dle odvolatelů nepřijatelné. KÚ ZK je povinen si o věci učinit vlastní názor jako příslušný dotčený orgán.

Ani skutečnost, že štěrkopísku může být v současné době v ČR nedostatek (jak KÚ ZK rovněž v několika odstavcích zmiňuje), nemůže sama o sobě ospravedlnit přípustnost záměru těžby v lokalitě, ve které do budoucna hrozí riziko významné ztráty pitné vody (viz Znalecký posudek Burdy) v důsledku kontaminace nátokové oblasti vodního zdroje. KÚ ZK se tak jednostranně zaměřuje pouze na bilanci zásob štěrkopísku, ale zcela **opomíjí zhodnotit dopady na zásoby pitné vody**. Ochrana vody je čím dál tím více diskutované téma, o čemž svědčí i návrh ústavního zákona na ochranu vod či stále nově vznikající odborné koncepce, jejichž účelem je ochrana vody v krajině.³ **Závazné stanovisko KÚ ZK působí neobjektivně a účelově,**

---

³ <http://suchovkrajine.cz/komise-voda-sucho/koncepce>

když KÚ ZK vycházel pouze z podkladů, jejichž závěry se ztotožňují se záměrem žadatele, a nekonfrontuje záměr s žádnými podklady týkajícími se ochrany vod.

Nové (změněné) závazné stanovisko KÚ ZK je nezákonné, jelikož je v rozporu s nadřazenou územně plánovací dokumentací (PUR a ZUR), s charakterem daného nezastavěného území, potažmo s cíli a úkoly územního plánování. Odvolatelé proto ve smyslu § 149 odst. 7 správního řádu namítají nezákonnost tohoto závazného stanoviska a požadují, aby bylo podle naposledy citovaného ustanovení v rámci odvolacího řízení přezkoumáno nadřazeným dotčeným orgánem.

4. Nedostatečná závazná stanoviska KHS ZK a vodoprávního úřadu

Soud v rozsudku uvedl, že „Jestliže vodoprávní úřad kontaminaci vyloučí, je zcela nadbytečné, aby se krajská hygienická stanice vyjadřovala k ohrožení zdraví obyvatelstva v důsledku možnosti, která nemůže nastat. Jakkoliv se žalobci snaží soud přesvědčit o opaku, jak již soud uvedl, z podkladů obsažených ve správním spise aktuálně plyne, že vodní zdroj Bzenec-Komplex nemůže být těžbou štěrkopísku ve stanoveném dobývacím prostoru negativně ovlivněn.“ Odvolatelé se s tímto hodnocením soudu neztotožňují, protože ze závazného stanoviska vodoprávního úřadu neplyne, že by vodoprávní úřad kontaminaci dané lokality zcela vyloučil.

Naopak ze Znaleckého posudku Burdy vyplývá, že těžba štěrkopísku může vodní zdroj Bzenec-Komplex negativně ovlivnit, resp. existují významná rizika, která všechny správní orgány včetně soudu stále přehlížejí a bagatelizují (viz bod 1. a 5. tohoto vyjádření). **Vyhodnocení hydrogeologických poměrů**, se kterým správní orgány a soud pracují, **neodpovídá skutečnosti (vstupní data byla od počátku nesprávná)**, a tudíž pak ani nelze dostatečně hodnotit vliv potenciální těžby na:

- **CHOPAV**. K tomu soud v rozsudku uvedl, že „... budoucí vodohospodářské využití nesmí ohrozit vydatnost zdroje podzemní vody. V tomto směru by byly žalobní námítky směřující k ohrožení vydatnosti vodního zdroje případné, ovšem pouze za předpokladu, že by ohrožení vydatnosti vodního zdroje v důsledku čerpání vody pro závlahy mělo oporu ve skutkových zjištěních.“ Odvolatelé zdůrazňují, že takováto skutková zjištění jsou obsažena v předloženém Znaleckém posudku Burdy.

- **Ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně**. K tomu soud v rozsudku uvedl, že „Z citovaného ustanovení je patrné, že samotná existence ochranného pásma vodního zdroje v dotčené lokalitě nebrání bez dalšího stanovení dobývacího prostoru. Je nutno posuzovat konkrétní dopady dobývacího prostoru na vodní zdroj. Toto odborné posouzení se primárně odvíjí od vyhodnocení hydrogeologických poměrů v daném území. Potencialita ohrožení vydatností, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti vodního zdroje je otázkou odbornou, nikoliv právní.“ Jelikož jde o otázku odbornou, ČBÚ je povinen zohlednit předložený Znalecký posudek Burdy.

- **podmínky § 67 vodního zákona**. Soud k tomu v rozsudku uvedl, že „Správnost aplikace této úpravy však nelze v tuto chvíli s konečnou platností vyhodnotit s ohledem na výše uvedené nedostatky správního spisu (absence zhodnocení proudění povodňových vod a hydrogeologických studií).“ ČBÚ má proto povinnost tento aspekt nově řádně posoudit mj. s ohledem na obsah Znaleckého posudku Burdy.

Odvolatelé proto trvají na tom, že závazná stanoviska KHS ZK a vodoprávního úřadu jsou nedostatečná a nezákonná, neboť vychází z nedostatečných vstupních dat, a tudíž i z nedostatečných výsledků měření hydrogeologických poměrů.

5. Vyjádření odvolatelů k „Doplnění vyjádření k odvolání“ žadatele

Žadatel do spisu doplnil přípis nazvaný jako „Doplnění vyjádření k odvolání“ ze dne 1. 12. 2020. Odvolatelé s jeho obsahem i kvůli výše uvedeným argumentům zásadně nesouhlasí a na některé body opětovně reagují.

5.1 Vyjádření k bodům o klimatických změnách a období sucha

Ad 12) Odvolatelé ve svých vyjádřeních vyargumentovali, že štěrkovna přináší rizika zhoršení kvality vody ve štěrkovišti a následně i v jímacích studnách vodního zdroje Bzenec komplex vzhledem k povodním a vnosu kontaminace i živin pro biologické oživení. Toto riziko bylo potvrzeno i odborným posouzením Tylčera (2015) či MŽP ve stanovisku EIA. Žadatel proto nabídl koncept hydraulické bariéry.

Jak bylo již několikrát zmíněno, tento koncept **nebere v potaz záplavové území**, kdy může být celá niva včetně prostoru plánovaného těžebního jezera zatopena. Při povodni tak nebude možné hydraulickou bariéru vůbec provozovat. Dále hydraulická bariéra je údajně komplexním řešením jakékoliv kontaminace těžební laguny. Ve skutečnosti však byla navržena – v rozporu s podmínkami stanoviska EIA – **jako průtočná a tedy zcela nefunkční**. Jediný kontaminant, braný v potaz při jejím návrhu, byl biodegradovatelný olej z mechanismů používaných při těžbě.

Odvolatelé opakují, že vydatnost 5. největšího zdroje vody v ČR není potřeba „zabezpečit“ vyhloubením těžebního jezera.

Ad 13) Ing. Vacek se vzhledem k úmrtí již nemůže ohradit proti uvedeným tvrzením. Přínos jeho vyjádření v souvislosti s problematikou otvírky štěrkovny spočívá především v tom, že jakožto vedoucí hydrogeolog, účastný při výstavbě vodního zdroje Bzenec komplex, si byl vědom významu štěrkopísků, uložených v tzv. hradištském příkopu, pro vodní zdroj. Těžba štěrkopísků je naplánována do prostoru intenzivního nátoku podzemní vody k jímacím vrtům vodního zdroje Bzenec komplex. Těžba štěrkopísků v daném prostoru vede k nárůstu rizik pro vodní zdroj Bzenec komplex.

Ad 15) Oponentním posudkem Znaleckého posudku Landy je Znalecký posudek Burdy předložený odvolateli, který je ČBÚ povinen před vydáním rozhodnutí náležitě posoudit (viz bod 1. tohoto vyjádření).

Ad 16) Odvolatelé **nezpochybňují význam umělé infiltrace k posílení vodních zdrojů. Odmítají ale, aby záměr těžby byl volně interpretován jako opatření k posílení vydatnosti vodních zdrojů. Vodní zdroj Bzenec komplex nepotřebuje navyšovat množství zdrojů podzemní vody, už vůbec ne vznikem těžebního jezera.**

Povodňové stavy jsou, jak známo, jev neřízený a destruktivní. Při jejich výskytu se do laguny po těžbě naplaví tuny ornice a organického materiálu. Vývoj kvality vody v těžebním jezeře nelze poté nijak ovlivnit, stejně jako v aktivním záplavovém území nelze nijak bránit vnosu splavenin.

Ve všech realistických plánech, kde je jezero po těžbě štěrkopísků součástí vodohospodářské soustavy, mají tato jezera buď přirozenou (konfigurace terénu), nebo umělou (hráze) ochranu proti přítoku povodňových vod. **Tuto podmínku však v místě záměru těžby u vodního zdroje Bzenec komplex nelze, vzhledem k aktivnímu záplavovému území, splnit.** Přitom podmínka stanoviska EIA č. 44 zní: „Zajistit, aby bylo zamezeno splachům organických látek (zejména humusu) a závadných látek do těžebního jezera“. A podmínka stanoviska EIA č. 54 zní: „Ve vazbě na podmínku 7 a 18 využívat hydraulickou bariéru v případě potřeby nejen k zamezení migrace havarijní kontaminace, ale rovněž při případném přechodném zhoršení kvality vody v těžebním jezeře v důsledku povodňové zátopy.“ MŽP se nikdy nevyjádřilo k tomu, že hydraulická bariéra k proudění kontaminované vody z těžební laguny k jímacím vrtům nijak nezabrání. Citované podmínky stanoviska EIA jsou proto nerealizovatelné.

Ad 17) Odvolatelé ve svých předchozích vyjádřeních vyargumentovali, že těžba v prostoru Polešovice Kolébky je s navrhovaným záměrem těžby štěrkopísků u vodního zdroje Bzenec komplex nesouměřitelná (v

hydrogeologické pozici lokality těžby k využívanému vodnímu zdroji, vzdálenosti těžby od objektů provozovaného vodního zdroje i pozicí v aktivním záplavovém území).

Rovněž bylo doloženo, že vodní plochy v záplavovém území jsou zranitelné právě povodněmi. Bylo doloženo, že průval podvodňových vod do tzv. Vodárenského jezera ve vodním zdroji Ostrožská Nová Ves způsobil výpadek odběrů v délce měsíců. Vodárenské jezero je chráněno protipovodňovými hrázemi na Q_{100} . V ploše navrhované těžby vzhledem k aktivnímu záplavovému území žádné hráze být nesmí a rizika zhoršení kvality jsou tak podstatně vyšší.

5.2 Vyjádření k bodům o aktualizaci Státní politiky životního prostředí

Ad 21-27) Žadatel cituje bod 1.1.1.7 SPŽP: „Zajistit ochranu (CHOPAV), vyhledávání a realizaci zdrojů povrchových a podzemních vod pro zásobování obyvatelstva a omezit ohrožení podzemních zdrojů vod v důsledku zvyšování těžby štěrkopísků v nivách toků“. Daná lokalita těžby se nachází v nivě Moravy, leží v území CHOPAV. Žadatel ovšem dovozuje, že tento bod se na projednávanou kauzu těžby štěrkopísků „jaksi vůbec“ nevztahuje.

Ke každému zmiňovanému příkladu koexistence bývalé těžby a vodního zdroje (Patzelt, 2020) bylo odvolateli v předchozích vyjádřeních vyargumentováno, že se jedná o podmínky, které nejsou k řešené kauze analogické (z hlediska směrů proudění, vzdálenosti od vodního zdroje, velikosti vodního zdroje, přítomnosti CHOPAV, záplavovým územím apod.). Navíc se často jedná o rozhodnutí o povolení těžby vzniklá za odlišné právní úpravy, kdy těžba předcházela úvahám o výstavbě vodního zdroje.

V projednávaném případě však již existuje funkční vodní zdroj, dochází k větším výkyvům klimatu vlivem klimatických změn a potřebě zvýšené ochrany vodních zdrojů – viz citovaný bod SPŽP. Otázkou tak je, zdali a jak bude vodní zdroj Bzenec komplex nadále chráněn, resp. zda bude v blízkosti jímacích vrtů 5. největšího vodního zdroje v ČR zprovozněna těžba a dojde tak k nevratnému navození faktorů, které budou přispívat k narušení ochrany vodního zdroje (skrývka ochranné vrstvy povodňových hlín, vznikne hydraulické napojení kolektoru na povodňové vody v prostoru těžební laguny).

5.3 Vyjádření k bodům „Uhlík, Zeman 2017“

Ad 28) Výrok „nepřináší nové skutečnosti“ využívají Landa i MŽP k tomu, aby bez řádného argumentačního vypořádání odmítli materiály, které poukazují na nedostatky, hrubé chyby, nebo zmatečnost v podkladech EIA i návazných přezkumných řízení.

Práce Uhlíka a Zemana (2018) shrnula výsledky a závěry více jak tříletého detailního hydrogeologického studia lokality s využitím nových měření nadmořských výšek, chemismu podzemní a říční vody, průtoků v říční síti, hladin podzemní vody a dalších dat. Práce Uhlíka a Zemana tak vychází z podstatně většího zdroje informací o vodním zdroji Bzenec komplex, než podkladový materiál EIA. Přitom se zabývá i shodnými daty, jaká využila Koppová (2010, 2012, 2015).

Ad 29 - 30) Landa se ve svém posudku ze září 2017 k výsledkům a závěrům modelového hydrogeologického hodnocení za třetí (závěrečnou) etapu modelových prací Uhlíka a Zemana **nemohl vyjádřit**, protože tyto práce byly vyskladněny až na jaře roku 2018. (V tomto směru je však nutno podotknout, že práce Uhlíka a Zemana za třetí etapou má v závěru textu chybně uvedený rok 2017, správně má být však 2018). Landa se tedy k těmto pracím nemohl vyjádřit. To je i zřejmé z jeho seznamu citací, kdy cituje pouze první a druhou etapu prací.

V posudku ze září 2017 Landa dvě úvodní etapy modelových prací Uhlíka a Zemana okrajově zmiňuje na jediném místě (str. 28): „Rovněž nově vypracovaný model (Uhlík, Zeman, 2016 - 2017) potvrdil základní předpoklad, že naprostá většina jímaných podzemních vod vzniká indukovanou infiltrací povrchových vod do vod podzemních. Tento nový model nepřinesl žádná nová zásadní zjištění.“

Landa obsáhla argumentaci k nově zjištěným a shrnutým hydrogeologickým poměrům lokality „shodil ze stolu“ touto jedinou větou, obsahující obecnou skutečnost, o kterou se nikdo nepře. Přitom si byl dobře vědom faktu, že podkladové materiály EIA z modelu Koppové za hlavní zdroj vody ve vodním zdroji Bzenec komplex považují jmenovitě odlehčovací kanál Nová Morava. Tento fakt je klíčový, protože znamená, že průsakové dráhy k jímacím vrtům vodního zdroje jsou zásadně delší, než jak tvrdí materiály těžební společnosti. Odvolatelé zdůrazňují, že Znalecký posudek Landy je v tomto nepravdivý. Výsledky modelu Uhlíka a Zemana jsou v příkrém rozporu se závěry Znaleckého posudku Landy a modelem Koppové.

Landa ani zástupci těžební společnosti ve svých vyjádřeních nikdy odborně nevypořádali argumentaci předloženou odvolateli pod názvem: „*Seznam argumentů pro VaK Hodonín, a.s. v souvislosti s plánovaným otevřením těžby štěrkopísku Uherský Ostroh*“ (Datel a Uhlík, červenec 2017). Tato práce přitom obsahuje závažné námítky k podkladovým materiálům EIA a shrnuje mj. hrubé chyby modelu Koppové.

5.4 Vyjádření k bodům o ČGS

Ad 34) Odvolatelé opakují, že vyjádření ČGS byla ze strany MŽP minimálně jim zatajena. Shodně bylo postupováno vůči účastníkům přezkumného řízení EIA. Tento postup MŽP vzbuzuje důvodné pochybnosti o zachování práva na spravedlivý proces.

Žadatel v tomto bodě poměrně detailně popsal, jak MŽP „vyšachovalo nechtěný“ názor ČGS. Každá odpovědná osoba v rozhodovacím procesu na MŽP, pokud odborná servisní organizace popíše nedostatky, nebo vyjádří negativní názor k záměru těžby, vyzve v případě pochyb zpracovatele (v daném případě ČGS) k doplnění odborné argumentace a k diskusi nad problematikou. MŽP ale postupovalo tak, že už se v dané kauze ČGS raději již „na nic neptalo“. Jednostranně, bez odborného zázemí, dle shodných vyjádření snad jen s pomocí „odborníků“ těžební společnosti, vyhlásilo materiál vlastní odborné servisní organizace jako „neobsahující nové zjištění, či skutečnosti, v závěrech dostatečně neodůvodněný, bez srovnání použitých podkladů a metod hodnocení“. Z tohoto jednání lze vyvodit, že motivem MŽP bylo názor ČGS na řešenou problematiku eliminovat, nikoliv doplnit a poté převzít „za svůj“.

Ad 35) OBÚ v dané kauze vycházel z podkladů poskytnutých MŽP. Rozhodně nelze stanovisko tohoto úřadu interpretovat jako samostatné nezávislé posouzení projednávané problematiky.

Ad 36) Ano, situace skutečně došla tak daleko, že servisní odborná organizace MŽP, zřízená k nestrannému posuzování geologické a hydrogeologické problematiky, nedostála své funkce. Jako „správný“ názor byl krajským soudem „vzdvížen“ posudek Landy (2017), který vznikl před vydáním závěrečné zprávy Uhlíka a Zemana (2018) a bez znalosti vyjádření ČGS, ze kterých jasně vyplývá odmítavé stanovisko k záměru těžby.

Tvrzení krajského soudu v této věci je mylné. Landa (2017) se reakci na práci Uhlíka a Zemana vyhnul. Finální práci za závěrečnou třetí etapu prací ani fyzicky nemohl mít k dispozici. Stejně tak z důvodů doby vzniku dokumentů nemohl znát vyjádření ČGS, o čemž svědčí i seznam citací na konci posudku Landy.

5.5 Vyjádření k bodu o programovém prohlášení vlády

Ad 40) Těžba štěrkopísků pod hladinou podzemní vody po provedení skrývky nadložní těsnicí vrstvy samozřejmě vliv na podzemní vodu má. Dojde k okysličení, většímu oživení, cyklickému prohřívání a k nepravidelnému vnosu živin a kontaminantů ze záplav, jinými slovy ke zhoršování kvality vody v těžební laguně – tedy v místě nátoky vody k jímacím studnám vodního zdroje Bzenec komplex. Přesně pro tyto účely Tylčer (2015) ve svém posudku vyzdvihl význam hydraulické bariéry. Právě z těchto důvodů je ve vyhlášených oblastech CHOPAV odkrývání hladiny podzemní vody zakázáno.

Každé slepé rameno Moravy v širším okolí vodního zdroje Bzenec komplex vykazuje známky eutrofizace. Eutrofní vodní plochy jsou v zemědělské krajině nivy Moravy zcela přirozené. Jedná se o stav, ke kterému v

této lokalitě budou konvergovat všechny vodní plochy – ovšem s různou rychlostí v závislosti na možnostech přijímat inhibující opatření. Ty jsou v místě těžby vzhledem k aktivnímu záplavovému území nulové.

6. Vyjádření odvolatelů k posudku Landy ze dne 10. 5. 2021

Posudek Landy ze dne 10. 5. 2021 tradičně přebírá značné množství dokumentace z různých článků a zpráv včetně svého předchozího posudku z roku 2017. Je však příznačné, že **hydrogeologické informace o posuzované lokalitě otvírky štěrkovny v posudku zcela chybí nebo jsou zavádějící**. Podkladové materiály Koppové (2010, 2012, 2015) k hydrogeologickým poměrům vodního zdroje Bzenec komplex Landa nevyužil, protože jsou chybné. Detailní hodnocení hydrogeologických poměrů vodního zdroje Uhlíka a Zemana (2015, 2016, 2018) Landa nevyužil, protože vyznívá proti cílům, v jejichž prospěch Landa argumentuje.

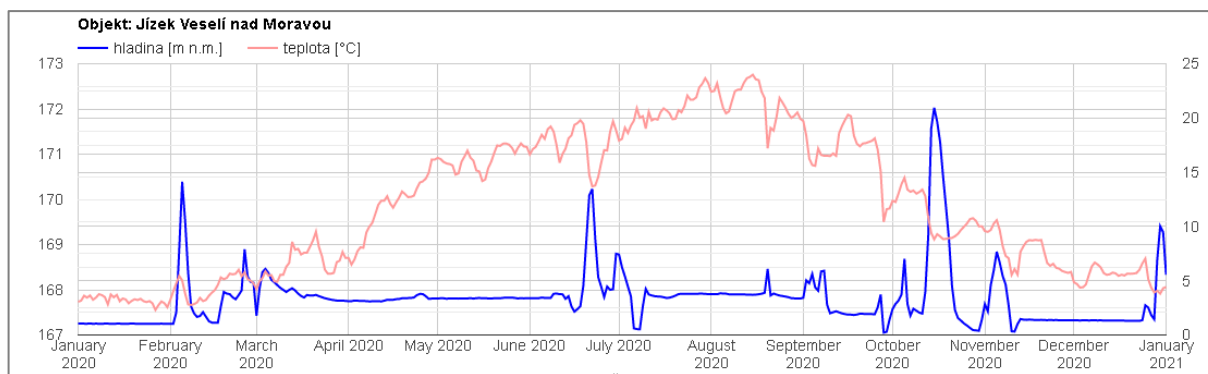
Hydrogeologické poměry v oblasti vodního zdroje Bzenec komplex Landa „odhaduje“ na základě dvou vrtů (VB0226 - Strážnice a VB0418 – Moravský písek). Přitom první vrt je od vodního zdroje vzdálen více jak 6 km, ale od toku Moravy pouze 300 m. Hladina Moravy v blízkosti vrtu VB0226 v roce 2020 kolísala o více než 6 m. Podmínky vrtu VB0226 jsou s poměry v oblasti vodního zdroje nesouměřitelné. Rekognoskaci lokality se záměrem těžby věnoval Landa 2 dny, navíc již v rámci předchozího posudku z roku 2017.

Seznam citací neobsahuje závěrečnou zprávu k modelovým pracím společnosti PROGEO (Uhlík a Zeman, 2018 – III. závěrečná etapa prací), neobsahuje ani citace všech podstatných a pro záměr těžby nepříznivých vyjádření ČGS, přestože nález ČGS Landa zdánlivě rozporuje v rámci otázky č. 2.

6.1 Vyjádření k otázce č. 1

Landa se na několika stránkách zcela zbytečně soustředí na první část otázky č. 1.: „Lze považovat probíhající klimatické změny a období sucha za novou skutečnost, neznámou v roce 2015“. O samozřejmou odpověď na tuto část otázky se nikdo z odvolatelů nepře a nikdy nepřel.

Jakmile Landa „komentuje“ situaci v oblasti vodního zdroje Bzenec komplex, jsou jeho závěry zavádějící.

Vývoj hladiny v Nové Moravě, profil jízek, rok 2021

K přetoku vody do Nové Moravy dochází až od průtoků nad 80 m³/s, nikoliv při uvedeném průtoku 60 m³/s. Až do průtoků 100 – 120 m³/s jsou vyvolané změny hladiny v Nové Moravě (odlehčovací kanál) jen v řádu jednotek cm a tedy tak malé, že k ovlivnění hydrogeologických poměrů ve vodním zdroji Bzenec komplex nemůže docházet.

Alespoň o 20 cm nad úroveň nastavenou jezem byla hladina v Nové Moravě v roce 2020 zvýšena jen po období 64 dnů (viz výše uvedený graf). **K ovlivnění hydrogeologických poměrů Novou Moravou v důsledku převodu povodňových vod tak rozhodně nedochází „značnou část roku“ jak Landa tvrdí.**

Úsek Nové Moravy mezi dvěma jezy (Vnorovy a Uherský Ostroh) se ve skutečnosti po značnou část roku projevuje jako drenážní – přitéká do něj podzemní voda. Bilance ve vodním zdroji Bzenec komplex rozhodně není závislá na nahodilém doplňování zásob podzemní vody z odlehčovacího kanálu Nová Morava při povodních, jak Landa podsouvá, ale závisí primárně na regionálním proudění podzemní vody v nivě Moravy.

Již v dřívějších podáních bylo podrobně zdůvodněno, že lokalita Polešovice – Kolébky s povolením těžby štěrkopísků není vůbec analogická k prosazovanému záměru štěrkovny Uherský Ostroh:

- **tato oblast není a nikdy nebyla využívána k odběrům podzemní vody,**
- tato oblast leží ve vzdálenosti 3700 m od nejbližších jímacích vrtů vodního zdroje Bzenec komplex,
- Slovácké vodárny, a.s. se nikdy seriózněji zprovozněním vodního zdroje nezabývaly,
- dané jímací území by nepříznivě ovlivnilo provozovaný vodní zdroj Bzenec komplex,

Výše uvedené odvolatelé prokazují vyjádřením společnosti Slovácké vodárny, a.s. ze dne 1. 10. 2020 (viz příloha tohoto vyjádření). **Argumentace Landy je proto manipulativní.**

K lokalitě Hulín bylo zdokumentováno, že těžební jezero vůbec neleží proti směru proudění podzemí vody od jímacích vrtů – tedy v nátokové oblasti k vodnímu zdroji. Nesrovnatelně nižší je i realizovaná velikost odběrů.

Obdobně v rámci žaloby byly vyargumentovány odlišnosti pro všechny další lokality citované v dokumentu Patzelt 2020.

Dobrá kvalita vody ve štěrkovnách není vůbec samozřejmostí. V ČR jsou desítky míst bývalých štěrkoven, kde voda v letním období není vhodná ani ke koupání, natož k pitným účelům. Právě na základě těchto zkušeností je těžba štěrkopísků v rámci formulování státní politiky v reakci na sucho, nebo ve vodním zákoně v rámci ustanovení CHOPAV vnímána jako rizikový faktor pro kvalitu podzemních vod.

Patzeltem (2020) předložená analogie se ve srovnávaných lokalitách ve skutečnosti neopírá ani o shodné množství podzemní vody, ani velikost odběrů, ani shodné charakteristiky proudového pole, nebo pozici štěrkovny vůči prameništi. Natož pak o shodný vývoj hydrochemických poměrů v reakci na povodně. Zásadní podstatné rozdíly také způsobuje přirozená, nebo uměle vytvořená ochrana bývalé štěrkovny proti zaplavení. Z větších vodárenských jezer bylo v rámci žaloby zdokladováno zhoršování kvality a snížení nebo přerušení odběrů vody po povodních právě u Vodárenského jezera vodního zdroje Ostrožská Nová Ves, u jezera Oplatil, nebo u jezer Kvasice a Troubky.

Štěrkopísek reprezentuje pro podzemní vodu velmi dobře propustné médium. Patzeltem (2020) uváděné Vodárenské soustavy by z bilančního hlediska mohly na stejné ploše fungovat stejně dobře i bez přítomnosti bývalých těžeben. Štěrkovny nejsou zdrojem vod, naopak v uváděných pozicích bývalých štěrkoven, vzhledem k výparu převyšujícímu srážky, jsou místem mírných ztrát vody.

Podsouvání interpretace těžby štěrkopísků jako podpůrného prostředku pro udržení vydatnosti vodárenských soustav v povodí Moravy je zcestná a cynická. Štěrkovny mohou v závislosti na hydrogeologické pozici k jímacím vrtům mírnit kolísání hladiny podzemní vody. To ale při běžných mocnostech štěrkopísků v nivě Moravy (i v desítkách metrů) není žádný zásadní přínos. V případě Patzeltem (2020) citovaných vodárenských soustav se jedná o historická rozhodnutí vzniklá za jiného právního řádu, kdy těžba obvykle předcházela úvahám o výstavbě vodního zdroje.

V projednávaném případě otírky štěrkovny Uherský Ostroh naopak již existuje funkční vodní zdroj, dochází ke klimatickým změnám a potřebě zvýšené ochrany vodních zdrojů. Vydatnost pátého největšího zdroje vody v ČR vůbec není potřeba „zabezpečit“ vyhloubením těžebního jezera. Vzhledem k unikátní hydrogeologické pozici jsou možnosti zásobení obyvatel i v případě extrémního sucha v této oblasti zcela dostatečné.

6.2 Vyjádření k otázce č. 2

Ve své odpovědi se Landa ke klíčovému problému této otázky vůbec nevyjádřil. Bez ohledu na průběh klimatické změny nelze vývoj kvality vody v těžební laguně nijak kontrolovat (viz níže uvedená fotografie).

Tylčer (2015) při posuzování podkladových materiálů EIA jasně formuloval požadavek chránit vodní zdroj Bzenec komplex s využitím hydraulické bariéry v důsledku zhoršení kvality vody kvůli povodňové zátopě. Modelové práce Koppové (2010, 2012, 2015) obsahují výpočty hydraulické bariéry.

Povodňové jezero v nivě Moravy, splachy ornice a organické hmoty z polí, povodeň 2006 vzniklá z jarního tání; přímé ohrožení jakosti podzemí vody v případě odkrytí hladiny podzemní vody

Stanovisko EIA v podmínkách č. 7, 18, 54 a 55 požaduje dimenzovat a provozovat hydraulickou bariéru k ochraně vodního zdroje Bzenec komplex. Ochrana vodního zdroje hydraulickou bariérou má dle bodu č. 54 za cíl: „*neprodleně zajistit zabránění dalšímu šíření těchto látek; využívat hydraulickou bariéru v případě potřeby nejen k zamezení migrace havarijní kontaminace, ale rovněž při případném přechodném zhoršení kvality vody v těžebním jezeře v důsledku povodňové zátopy*“.

Z výše uvedené citace je nepochybné, že stanovisko EIA požaduje přehradit proud kontaminované podzemní vody z těžební laguny k jímacím vrtům vodního zdroje Bzenec komplex. Práce Uhlík a Zeman (2018) jednoznačně dokládá, že **v takovém případě dojde k ovlivnění vodního zdroje Bzenec komplex z hlediska snížení hladin podzemní vody, bilance vody v oblasti vodního zdroje i kvality vody vzhledem ke změnám směru proudění a přítoku do vodního zdroje.**

Landa ve své reakci na adresu ČGS v rámci otázky č. 2 nerozlišuje, že ve vztahu ke šterkovně byla ve zprávě Zeman a Uhlík (2016) rozlišena bilance oblasti šterkovny pro stávající stav a pro stav po těžbě. Dále byla rozlišena bilance pro oblast těžby a pro dobývací prostor a dále byly stanoveny určité bezpečnostní intervaly předkládaných výsledků. I proto ČGS zřejmě uvádí rozdílné podíly množství vody protékajícího šterkovnou. Pouze Landa tak (na rozdíl od jiných odborníků) svá tvrzení a závěry na poli hydrogeologické problematiky vydává za přesná, bezchybná a jistá.

Landa chybně jako příklad analogie uvádí hned vrt HVN-9 ve vzdálenosti 60 m od břehové linie těžebního jezera (vodní zdroj Ostrožská Nová Ves). Vrt je ovšem vystrojen do zvodně neogenních sedimentů, hladina je v něm při čerpání cca 20 l/s zakleslá více jak 30 m po hladinu těžebního jezera. K hydraulické komunikaci s prostorem po těžbě tak evidentně nedochází. K problematice bilance vlivu těžby na vodárenské soustavy a dalším údajně „analogickým“ lokalitám se již odvolatelé vyjádřili výše.

Sám Landa ve svém posudku při specifikaci objemu plánované šterkovny 2 mil m³ určil objem vody, v němž pokaždé, když dojde k záplavě šterkovny, nastane nekontrolovatelný vývoj chemismu, vlivem kontaminované vody povodňové vlny. Celý tento objem vody nevyhovující kvality bude prosakovat směrem k jímacím objektům vodního zdroje Bzenec komplex. Pro srovnání - jedná se o tak velké množství vody, které odvolatel č. 1 z vodního zdroje při aktuální výši odběrů odčerpá cca za 4 měsíce. O prakticky neřešitelných technických potížích při provozování ochranné hydraulické bariéry v zaplaveném území (viz foto výše), která by měla zabránit tomuto nátoku kontaminované vody směrem k vodárenským objektům, Landa jen „taktně mlčí“. Hrozícím důsledkem popsané situace tak může být buď kompletní odstávka pátého největšího zdroje pitné vody v ČR, anebo „jen“ značné problémy s úpravou surové vody zhoršené kvality na vodu pitnou, za vysokých dodatečných nákladů, které bude muset odvolatel č. 1 pokrýt z vlastních zdrojů. **Bez otvírky těžebny, potažmo stanovení dobývacího prostoru, tento scénář ohrožení vodního zdroje Bzenec komplex nikdy nemůže nastat, protože podzemní voda je dostatečně přirozeně chráněna několikametrovou vrstvou málo propustných povodňových hlín.**

6.3 Vyjádření k otázce č. 3

Landou citované ustanovení odstavce 1.1.1.7 o ochraně CHOPAV a o omezení ohrožení podzemních zdrojů vod v důsledku těžby šterkopísků i přes jeho svévolnou reinterpretaci znamená, že **předkladatel státní politiky životního prostředí rozpoznal rizika odkrývání hladiny podzemní vody v nivách toků v důsledku těžby**. Kromě těžby neexistuje žádná další aktivita, která by vedla k rozsáhlým skrývkám povodňových hlín v nivách toků.

Právě z těch důvodů je v CHOPAV zakázáno „*těžít nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod.*“ (§ 28, písm. e) vodního zákona).

V této věci existuje oficiální výklad Ministerstva životního prostředí. Podle výkladového stanoviska MŽP k problematice těžby v CHOPAV ze dne 2. 6. 2008, č. j. 39660/ENV/08,1115/410/08 platí: „... podle § 28 vodního zákona a § 2 písm. e) Nařízení vlády č. 85/1981 Sb. je v chráněných oblastech přirozené akumulace vod ... zakázáno těžít nerosty nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod, s výjimkou těžby šterků, písků a šterkopísků, budou-li časový postup a technologie těžby přizpůsobeny možnostem následného vodohospodářského využití prostoru ložiska.“

Do očí bijící skutečností je, že by měla být povolena těžba šterkopísků u pátého největšího vodního zdroje vlastně z důvodů výjimky ze zákazu těžby – „*v zájmu na vodohospodářském využití ložiska*“. Celé ustanovení o zákazu těžby v CHOPAV nepochybně v první řadě chrání existující vodní zdroje. Odkrytím hladiny podzemní vody nesmí dojít k ohrožení existujících vodních zdrojů. Proto ustanovení o zákazu těžby vzniklo. Při těžbě v posuzované pozici Uherský Ostroh k ohrožení vodního zdroje Bzenec komplex nepochybně dojde.

Odvolatel č. 1 vznášel opakovaně relevantní odborné námítky k podkladovým materiálům EIA. Rovněž bylo zdokumentováno, že vzhledem k výskytu povodní a aktivní záplavové zóny nelze vodní zdroj Bzenec komplex ochránit způsobem, jak bylo v rámci řízení EIA deklarováno (provoz hydraulické bariéry, vnos živin se splaveninami do jezera). Byly předkládány (a nevyslyšeny) návrhy zajišťující nestranné posouzení kvality a úplnosti vstupních podkladů EIA.

K argumentačnímu faulu Landy s údajnou analogií, kdy účelově není schopen dostatečně rozlišit provozovaný vodní zdroj Bzenec komplex a skupinu nikdy neprovozovaných vrtů (lokalita Polešovice - Kolébky) bez patřičných povolení k odběru a bez stanovených pásem hygienické ochrany, se odvolatelé vyjádřili ve vztahu k otázce č. 1.

6.4 Vyjádření k otázce č. 4

Vodní zákon v § 67 uvádí:

V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry...

v rámci omezení v aktivní záplavové zóně se zakazuje:

a) těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,

b) skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty.

Znění zákona ve vztahu ke skladování odplavitelných materiálů je zřejmé. Landova argumentace proto cílí na výjimky, které zákon připouští. **Štěrkovna je „převyprávěna“ jako nádrž s retenční kapacitou – aniž by jí přitom protékala jakákoliv vodoteč, jejíž povodňové stavy by štěrkovna mohla mírnit.**

6.5 Vyjádření k otázce č. 5

Vlastní těžební postup nemusí nutně při vyloučení havárií způsobit znečištění podzemní vody. Odkrytí hladiny podzemní vody v kombinaci se zátopou při povodních však bezpečně ano (viz výše uvedená fotografie). Tuto skutečnost rozpoznal Tylčer (2015) i podmínky souhlasného stanoviska EIA (č. 7, 18, 54 a 55).

Landa si musí být dobře vědom skutečnosti, že zemědělská činnost v nivách toků vede ke zhoršování kvality podzemních vod a nelze to jednoduše změnit. Zkušenosti z uplynulých povodní dokládají, že kvůli nekázni, či nesplnění ustanovení protipovodňových plánů nelze zamezit ani únikům nebezpečných látek užívaných v průmyslu (včetně celých obalů i s obsahem).

Rizika vzniklá pro vodní zdroj Bzenec komplexem povolením těžby jsou primárně dána odkrytím hladiny podzemní vody v nátokové oblasti k vodnímu zdroji. Proklamace Landy směrem k zemědělské a průmyslové výrobě tato rizika nijak nezmenšují.

Rizika lze „ohodnotit“ velikostí škod, které naplnění nepříznivého scénáře způsobí. Eliminace a předcházení rizik pro funkční pátý největší vodní zdroj v ČR v duchu programového prohlášení vlády znamená v tomto konkrétním posuzovaném případě:

- nepřipustit zástupné argumenty o údajném vodohospodářském přínosu těžebny,
- využít platnou legislativu a odkrytí hladiny podzemní vody v prostoru CHOPAV v dané pozici nepřipustit.

Argumentace Landy napříč posudkem je manipulativní, a to až do té míry, že osoba bez hydrogeologického vzdělání může zcela mylně nabýt dojmu, že „nejprospěšnější aktivitou“ pro vodní zdroje v nivách toků je co nejbližší těžba štěrkopísků. Tyto závěry jsou ale neslučitelné s ochranou vodních zdrojů a jdou nepochybně proti duchu ustanovení CHOPAV i reformulované Státní politice životního prostředí.

Závěrem odvolatelé pro úplnost zdůrazňují, že trvají i na svých dalších odvolacích důvodech, uplatněných již v dřívějších podáních, a to i před vydáním rozsudku krajského soudu, neboť se s hodnocením soudu ve vztahu k uplatněným odvolacím důvodům v řadě případů neztotožňují.

III.

Odvolatelé navrhuji, aby ČBÚ na základě odvolacích důvodů, uvedených v odvolání ze dne 6. 2. 2019 a dále v přípisech ze dnů 9. 5. 2019, 23. 5. 2019, 31. 5. 2019, 5. 8. 2019, 16. 10. 2019, 13. 1. 2020, 16. 1. 2020, 4. 8. 2021 a v tomto vyjádření, rozhodnutí Obvodního báňského úřadu ze dne 9. 1. 2019, č. j. SBS 17437/2016/OBÚ-01/22 zrušil a věc vrátil k novému projednání.

V Brně dne 14. 2. 2022

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.
Obec Vnorovy
Město Veselí nad Moravou
Obec Moravský Písek
Obec Vlkoš
Obec Karlín

Obec Ostrovánky
Obec Dolní Bojanovice
Obec Starý Poddvorov
Obec Mutěnice
Obec Archlebov
Obec Hrušky

Město Vracov
Obec Čejč
Obec Skoronice
Město Kyjov
Město Hodonín
Obec Šardice